

KEDVES ÚJDONSÜLT RETRIEVER GAZDI!

Kérjük, olvassa el és alaposan fontolja meg az itt leírtakat! Az elválás a kölyökkutya számára nem könnyű, de sokat tehetünk azért, hogy hamar feldolgozza a stresszt és beilleszkedjen új környezetébe.

Egészség:

Kutyusuk egészsége egyaránt fontos mindkettőjüknek, hiszen egy kutya csak betegségektől mentesen tud boldog életet élni, ráadásul bizonyos betegségek Önre is veszélyesek lehetnek. Mielőtt hazavinné kiskutyáját, javasoljuk, érdeklődjön körbe környezetében, hol található megfelelő állatorvos, akihez szükség esetén (betegség, baleset, oltások, féregajtás) fordulni lehet. Jó, ha az állatorvos az első oltásokat otthon tudja beadni és nem kell a kiskutyát a rendelőbe elvinni. Ezenkívül nem árt, ha hétféteken is elérhető.

Non-stop állatorvosok ha baj van:

Szent István egyetem: 478-4200 (1078 Bp. István u 2.)

Állatkórház: 350-1166, 350-0361 (1135. Bp. Lehel u 43.)

Non stop klinika: 290-8970 (Bp. Rádai u 67.)

Budai Non- stop: 310-1106 (1112. Péterhegyi u 46.)

Állatmentő: 06-30-942-0987

Oltások:

Kölyökkutyák esetén a megfelelő immunizálás érdekében oltássorozatot szoktak alkalmazni, melynek rendjét minden állatorvos maga határozza meg. Ameddig az első 4 oltást meg nem kapta nem szabad utcára vinni a kiskutyát. Ahogy megkapta ezeket a kölyök, minél többször vigyük sétálni, kutyák közé játszani, tavasztól úszni, kutyasuliba, stb. a megfelelő szocializáció érdekében.

Paraziták:

Külső élősködők:

Ide sorolhatók a bolhák és kullancsok (stb.) Ezek azok, melyek ellen elsősorban védekezni kell, az év minden szakában. Jelenleg már több, megbízható készítmény van forgalomban, melyekkel adott (havi, háromhavi) időközönként kell kezelni az állatot (Adventix, Ex-spot, stb.) Ezekről állatorvosánál érdeklődhet. A bolhák allergiát, a kullancsok halálos betegségeket okozhatnak, ezért különösen fontos, hogy ügyeljünk erre. Amennyiben egy kutya csak kertben él, akkor is fontos a védekezés!

Belső élősködők:

Ide a különböző férgek sorolandók. Ma már kaphatók (állatorvosnál, állatpatikában) olyan féreghajtók, melyek hatása széles spektrumú, így a Magyarországon előforduló fajok legtöbbször megfelelő. Féreghajtás évi egy alkalommal (a veszettség elleni oltás időpontjában) kötelező, de javasoljuk, hogy legalább félévente tegye ezt meg! Ahol gyermek van a családban, aki a kutyával érintkezik, ott a negyedéves féreghajtás is előnyös. Amennyiben több állat (kutya, macska) van egy helyen, ott mindig egyszerre kell minden állatot kezelni, így egymást sem fertőzhetik vissza. Féreghajtást első alkalommal legalább kétszer, 2 hetes különbséggel kell végezni (amennyiben ezután még a székletben férgek láthatók, újabb 2 hét után ismételni kell), utána elegendő a fél/negyedévi ismétlésnél egyszer is elvégezni.

Ápolás:

Érdemes minél hamarabb hozzászoktatni a kiskutyát a bunda ápolásához. Fésüléshez legjobb egy drótkéfe. Ha a kutyust szeretnék kiállításra vinni, akkor speciális nyírást igényel. Fürdetni lehetőleg csak akkor szabad, amikor arra szükség van (bűdös, koszos, kiállítás előtt, stb...) A kutya fülét rendszeresen ellenőrizni kell! A hallójárat és környéke mindig tiszta és szagtalan legyen! Tisztítására alkalmas készítményeket állatpatikában lehet kapni. Ha barna, rosszszagú lerakódásokat, gyulladást fedez fel, állatorvoshoz kell fordulni!

Karomápolás: Időnként ellenőrizni kell a karmokat, hogy nem túl nagyok-e?

Etetés:

A fiatal kutya megfelelő etetése rendkívül fontos, kihat a fejlődésére, egészségére, szokásaira. A kölyökkutyát korától függően napi 3-4-szer (4 hónapos korig napi 4-szer, 6 hónapos korig napi 3-szor) 6 hónapostól 12 hónapos korig napi 2-szer, utána a felnőtt állatot naponta 1 alkalommal kell etetni. Ezt célszerű napi fix időpont(ok)ban végezni. A kutya előtt csak ilyenkor legyen táplálék, más esetekben ne! Friss, tiszta vizet mindig biztosítsunk neki! A kutya alapvetően húsevő állat, de emellett másfajta tápanyagokra is szüksége van. A legpraktikusabb előre gyártott kutyatáppal etetni, melyben minden szükséges tápanyag benne van. Ajánlott PROFESSZIONÁLIS MINŐSÉGŰ táppal etetni! Ezeket a tápokot csak szaktoltokban, vagy állatorvosoknál lehet kapni. Az áruk tény, hogy magasabb, mint a bevásárlóközpontokban kapható tápoké, de ezek tartalmazzak plusz anyagokat, egészségvédőket, kitűnő minőségű alapanyagok felhasználásával készülnek. Ráadásul ezen tápoknak a kezelése is könnyű. Minden táp zacskó/zsák oldalán található egy táblázat, mely azt mutatja meg, kb.

mennyi szükséges abból kedvencének. Ez természetesen csak iránymutató, hiszen egy kutya tápanyagigénye aktivitástól, tartási körülményektől, a kortól egyaránt függ. Egy kutya kondíciója akkor tekinthető megfelelőnek, ha bordái nem látszanak ki, de a bőrön finoman végighúzva a kezünket, érezzük azokat.

Egyéb:

A kutyák átlagos testhőmérséklete 38.5 C fok körül van. Ha kutyája bágyadt, rosszkedvű, javasolt megmérni végbélben, és probléma esetén azonnal állatorvoshoz fordulni. Ha kutyája szánkázik, azaz a fenékén ülve csúszkál, húzza magát a földön, forduljon állatorvoshoz! Ilyenkor legtöbbször a bűzmirigye telt meg, de akár féregfertőzésre is utalhat. A fénytelen, rossz minőségű szőrzet, a lesoványodás, kedvetlenség egyaránt betegségre utaló jel. Evés, nagy mennyiségű víz ivása után a kutya mindenképp pihenjen 1-2 órát, ugyanis a megtelt gyomor saját tengelye körül megfordulva annak csavarodását okozhatja, mely azonnali állatorvosi beavatkozás nélkül halálos kimenetelű. Ha kutyája nem mozog eleget, vagy nem kellően kemény talajon, akkor körme megnőhet! Ügyeljen rá, hogy ne nőjenek túl, ha ez előfordulna állatorvosnál, vagy kutyakozmetikusnál vágassa le!

Tartás:

Előkészületek: A kertből, lakásból minden veszélyes anyagot (méreg, drót, szög, mérgező szobanövény, földön lévő vezetékek, stb.) el kell pakolni!!!! Ha a kutyus lakásban tartjuk, az ő esetükben fokozottan kell figyelni arra, hogy naponta rendszeresen meg legyenek mozgatva, kellően kiélhessék fokozott mozgásigényüket. Ezt mindenképp figyelembe kell venni, ha ilyen kutyát vállaltunk. A lakáson/házson belül ki kell alakítanunk egy nyugodt vackot kosárral, vagy matracral a kutyának, mely az ő helye. Lakásban/házban tartott kutyák esetén az új kedvencnek általában több szabályt be kell tartania, de ezeket a legtöbbször örömmel fogja teljesíteni azért cserébe, hogy egész nap gazdája mellett lehet. Egy lakásban élő kutyát naponta legalább háromszor, de inkább négyszer sétáltatni kell annak érdekében, hogy dolgát elvégezhesse. Ezen séták közül legalább egynek hosszabbnak (a kutya aktivitásától függően), akár fél- két órásnak kell lennie. Kertben tartott kutya esetén fontos, hogy számára egy meleg, biztonságos helyet biztosítsunk a hidegebb időkre. Ez lehet egy jól bélelt kutyaóla. A kutyák általában szeretik, ha a házuk a gazdihoz minél közelebb van, onnan rálátásuk van vagy az ajtóra, ahonnan a gazda jön ki, vagy az utcafrontra, ahol a mozgásokat kell nyomon követni. Ez minden kutya esetében más, sokszor több próbálkozás után sem hajlandó használni az ólat, inkább vacog a küszöbön. A kutyát nemcsak télen a hidegtől, hanem nyáron a melegtől is védeni kell. Ügyeljünk rá, hogy ilyenkor mindig legyen olyan árnyékos terület, ahova a napsugarak elől behúzódhat (és mindig legyen előtte friss ivóvíz). A sétáltatásról egy kerti kutya sem szívesen mond le. Általában egy kert nem elegendő a kutya mozgásigényének kielégítésére. Természetesen őket nem kell naponta többször kivinni, de ők is nagyon örülnek neki, ha hetente pár alkalommal elmehetnek szeretett gazdájukkal egy körre. Semmiképp ne válassza a kutyafuttatásnak azt a módját, hogy egyszerűen csak kinyitja a kertkaput, hadd menjen egyedül futni egy kört! Ez a kutyára nézve is nagyon veszélyes és másoknak is sok kellemetlenséget okozhat ezzel!

Eszközök, felszerelés:

A kutya elhelyezéséhez szükség van egy kutyaólrra a kertben, vagy egy kosárra, matracra a házban, mely az ő helyéül szolgál majd. Legyen a kutyának saját etető- és itatótálja. Szerezzünk be megfelelő fésűket, keféket szőre ápolásához. Sétáltatáshoz szükség lesz megfelelő pórázra (bőr- vagy textilanyagú legyen, kellően erős és vastag). Nyakörv mindig legyen a kutyán! A legjobb ezt egy külön kis tokkal is ellátni, melyen egy apró papíron feltüntethetjük a nevünket, címünket, telefonszámot, hogy a kutya elvesztése után megtalálójá segíthessen hazajuttatni. A nyakörv legyen erős bőr- vagy textilnyakörv. Szerezzen be kedvencének néhány játékot is! A kölyökkutyák és a felnőttek is szeretnek játszani. Játéknak megfelelő a sima teniszlabda, a focilabda, a madzagos labda, valamilyen sípolós gumijáték, rongy, kötél, vagy bármi, amivel a kutya szívesen szórakozik.

Nevelés:

Egy kutyát mindenképp nevelni kell, méghozzá attól a perctől kezdve, hogy hozzánk kerül.

Alapelvek: A kutyával szemben legyünk mindig következetesek, és türelmesek. A kettőnek ötvöznie kell egymást ahhoz, hogy gyorsabban, vagy lassabban eredményt érhessünk el. Két dolog amit mindenképpen meg kell tanítani kutyánknak: a behívás és az úttestnél megállás!!! A kutya nevelését praktikus pozitív módszerekkel végezni, így mindig örömmel fog szót fogadni nekünk. Jutalmazhatunk egy kutyát játékkal (labdával, vagy bármilyen más, neki kedves játékszerrel), jutalomfalattal (kutyáknak kialakított, speciális falatkákkal, sajt-, párizsi-, virslidarabkákkal, illetve száraztáppal), vagy pedig egyszerűen dicsérettel, szép szóval, simogatással. Kutyája válogatja, melyiknek mi tetszik a legjobban. Amennyiben az előbbi kettő közül (játék, jutalomfalat) választunk, abban az esetben viszont sose feledkezzünk el mégis újból és újból megdicsérni a kutyát, hiszen így tanulja meg értékelni az ember gesztusait, ami nagyon fontos. Legtöbbször csak pozitív módszerekkel nem lehet egy kutyának mindent megtanítani, néha megesik, hogy meg kell büntetni. Sokszor elég a hangosabb, mély hanghordozású "FÚJ! NEM SZABAD!" vagy "MIT CSINÁLSZ?". Amennyiben ez nem elegendő, akkor javasolt a kutya felemelése a nyakánál fogva és attól függően, hogy ez önmagában hatásos-e vagy sem, kissé meg is rázható a grabanca. A kutyát csak akkor büntesse meg, ha szemtanúja volt a helytelen cselekvésnek és csak közvetlen azután, azonnal tegye meg ezt, különben a kutyája nem fogja érteni, miért kapott ki - ezzel pedig csak árt neki! A kutyát minél hamarabb szoktassuk tömegközlekedéshez, vagy ha autónk van akkor ahhoz!!!

Szobatisztaság:

Szobatisztaságra minden kutya megtanítható, függetlenül a korától, vagy ivarától. Ahogy az embergyerek sem szobatisztán születik, hanem annak kialakulása egy bizonyos korhoz kötötten alakul ki, ugyanígy van ez a kutyakölyökkel is. Általában egy kiskutya minden egyéb ráhatás nélkül is

előbb utóbb szobatisztává válik, de van pár módszer, amellyel gyorsíthatjuk ezt a folyamatot. A kölyök legtöbbször evés, alvás, ivás, játék után akarja elvégezni a dolgát, így ha e tevékenységek után időztjük levitelét/kiengedését, nagyobb esélyünk van elkapni az eseményt. Ha kertünk van, azaz kertés házban akarjuk szobatisztaságra szoktatni, akkor is menjünk ki vele mindig. Amikor kiskutyánk kint végezte el a dolgát, mindig nagyon dicsérjük meg, és örülünk látványosan annak, hogy nekünk milyen ügyes és okos kutyánk van. Ez jó hatással szokott lenni rájuk és könnyen megértik, minek is örülünk ennyire. A szobatisztaságra nevelést nagymértékben elősegíti az, ha gyakran visszük le/engedjük ki a kölyköt. Így többször kap lehetőséget dolga elvégzésére. Az orrát NEM SZABAD belenyomni a pisi-kakijába! EZ TÉVHIT, hogy ettől ő szobatiszta lesz!!!

A legfontosabb feladatok:

Sétálás:

Gyakrabban vagy ritkábban, de szinte minden kutyának ki kell mennie az utcára pórázon. Ilyekor nem hátrány, ha a kutya ahelyett, hogy ész nélkül rángat, és cikkcakkban akarja lepisilni az összes fát, jól nevelten jön mellettünk laza póron. Erre legegyszerűbben úgy taníthatjuk meg, hogyha a kutya pórázra vétele után bal oldalunkra igazítjuk (a kutya mindig a gazdája bal oldalán közlekedik), kiadjuk neki a LÁBHOZ parancsot, és lassan elindulunk vele. Hogyha húz, kitér, akkor határozott mozdulattal (erősebben vagy gyengébben) megrántjuk a pórázt. A póráz lehetőleg legyen mindig laza, de ne lógjon le túl hosszan. Hogyha a kutyánk épp a kívánt módon megy, akkor dicsérjük meg (a már fent leírtak alapján), dobjuk el neki a labdáját vagy adjunk egy jutalomfalatot a zsebünkéből, közben mondjuk neki: OKOS KUTYA!, JÓ KUTYA!, ÜGYES VAGY! és simítsuk végig a bal oldalát! Először praktikus minden feladatot saját környezetben (kertben), vagy kevésbé forgalmas helyen gyakorolni, és csak akkor, ha itt már megy, máshol is kipróbálni. Így a kutyát kevesebb elterelő inger zavarhatja meg. Fontos, hogy a kutya akkor is kövesse mozgásunkat, ha mi jobbra vagy balra fordulunk, illetve sebességünk ütemét megváltoztatjuk. Ezeket is érdemes vele külön gyakorolni.

Behívás:

Ez a legeslegfontosabb feladat, melyet egy kutyának mindig végre kell hajtania. Bármikor, bárhol, azonnal rohannia kell a gazdájához, annak hívó szavára. Első sétáink alkalmával frissen szerzett kutyánkat semmiképp se engedjük el! Az első pár nap, hét a szoktatás időszaka. Ilyenkor kell megértenie, hogy mi vagyunk az új gazdái, akikhez ragaszkodnia kell. Ezután (illetve a kertben vagy lakásban picit hamarabb is) kezdetjük el tanítani neki, hogy a HOZZÁM!, vagy GYERE! elhangzása után azonnal jöjjön. A tanítás során először legyen pórázon, melyet teljes hosszában kiengedünk, kezünkbe valami csábító dolgot (jutalomfalatot, játékot) veszünk és kiadjuk a választott parancsot, közben megmutatjuk neki, mi van nálunk. Ha nem indulna el azonnal, a póráz enyhe rántásával érzékeltethetjük vele, mire is gondoltunk. Hogyha bizonytalan, fél, semmiképp se erőltessük, semmilyen módon, inkább csalogassuk. Amennyiben odajött hozzánk, azonnal részesítsük hatalmas dicséretben, dobjuk el neki a játékát vagy adjuk oda neki a jutalomfalatot. Az utcán lehetőleg ne engedjük el a kutyát! A városi forgalom hatalmas veszélyt jelenthet rá, ezen kívül illik megtisztelni annyira embertársainkat, hogy nem az utcát választjuk kutyafuttatónak. Kutyánkat lehetőség szerint forgalomtól mentes helyen, földúton, mezőn, stb. engedjük el, ahol ő is biztonságban van és másokat sem zavar. minél fiatalabb korban kezdjük el a sétákat annál könnyebben fogja megszokni hogy ha el

van engedve és mi hívjuk rögtön a gazdihoz kell menni-ebben a korban még jobban ragaszkodók. Ehhez viszont mindenképp szükség van arra, hogy biztonságosan behívható legyen. Szabadban - az ingerszegény környezetben már begyakorolt feladatot - először hosszú póráz segítségével gyakoroljuk. Ezzel akár 10-15 méterre is elengedhetjük magunktól úgy a kutyát, hogy közben bármikor megállíthatjuk. Gyakoroljuk ugyanúgy a feladatot, mint azt elsőnek leírtam: Nálunk van valami jutalom, a kutyát elengedjük, hadd fusson, de amikor a póráz már majdnem véget ért, szólunk neki, hívjuk kedvesen magunkhoz, közben mutassuk, mi van nálunk. Ha nem fordul vissza azonnal, a pórázzal enyhén hassunk rá, és amint hozzánk ért (akármilyen módon) jutalmazzuk meg és azonnal engedjük újra útjára. Egy-egy alkalommal ezt ne végezzük el 3-4-nél többször. Ily módon szép lassan megtanulja kutyánk, hogy hozzánk visszajönni öröm, és nem azonnali megkötést von maga után. Egy idő után a jutalom mértékét csökkentjük le, ne mutassuk neki feltűnően, hogy van-e nálunk valami, vagy sem és ne adjunk neki minden alkalommal jutalmat. Legyenek olyan visszahívások is, amikor csak és kizárólag szóbeli dicséretet és simogatást kap. Így nem fordulhat elő, hogy megtanulja, mikor érdemes odajönni és mikor nem.

Ültetés:

Két módon lehet tanítani. Az egyik, amikor egy jutalomfalatot, vagy játékot magasan a kutya feje fölé emelünk, és türelmesen megvárjuk, míg beleun az ugrálásba és leül, ugyanis így könnyebben tudja figyelni, mi van közvetlen a feje felett (ha áll, a nyakát hátra kell hajlítani és ez a testhelyzet kényelmetlen neki). Pontosan akkor, amikor leült, kiadjuk az ÜL parancsot, majd azonnal odaadjuk neki a jutalmát és megdicsérezzük. Ez a legtöbbször kölyökkutyáknál kedvező módszer. Nagyobb kutyáknál legtöbbször jobb módszernek bizonyul, ha bal oldalunkon álló kutyánk nyakörvét vagy pórázát jobb kezünkkel megfogjuk, és azt finoman felfelé húzzuk, miközben bal kezünkkel végigsimítjuk a hátát, miközben enyhe nyomást gyakorolunk a farára. Ha elkezd lefelé vinni, adjuk ki a parancsot, és ha letette, félpillanatnyi kivárás után megjutalmazzuk és megdicsérezzük. A jobb kézzel való felfelé húzás helyett itt is használhatunk jutalomfalatot/játékot, mellyel valójában a kutya orrát húzzuk felfelé. Mivel célunk nem csupán az, hogy egy fél pillanatra tegye a kutya a fenekét, hanem az is, hogy adott ideig úgy is maradjon, ezért ha már pontosan tudja a feladatot, akkor lassan húzhatjuk kicsit az időt. Először csak pár másodpercig, de utána akár hosszabb ideig is. Ilyenkor is leültetjük a kutyát (remélhetőleg már tisztában van a parancs jelentésével, így azt csak kiadni kell, segíteni neki benne nem), de csak akkor jutalmazzuk, dicsérezzük meg, ha ez a bizonyos idő már eltelt.

Fektetés:

E feladat előtt a kutyát mindenképp meg kell tanítani bal oldalunkon ülni, ez lesz az alapállás. Itt is több lehetőség van: Az egyik, hogy egy jutalommal a kutya orrát a földre húzva megvezetjük azt, miközben marjára enyhe nyomást gyakorolunk, hogy ne felállva ellépkedjen, hanem le kelljen feküdni. Ha elindul a talaj felé, kiadjuk a FEKSZIK parancsot, és amint földet ért megjutalmazzuk, megdicsérezzük. A másik módszer, hogy jutalom helyett egyszerűen kihúzzuk az ülő kutya mellső lábait és finoman lehasaltatjuk, kiadjuk a parancsot majd jutalom, dicséret. E kettőnél praktikus a kutya mellett guggolni vagy még inkább térdelni. Míg a harmadik az, hogy a kutya mellett állva, annak pórázát fogva azzal egyszerűen, határozott mozdulattal lerántjuk a földre, miközben ugyanúgy nyomást gyakorolunk a marjára. Közben kiadjuk a parancsot, majd a megfelelő testhelyzetbe kerülve jutalom, dicséret. Ugyanúgy meg kell tanítanunk nyugton maradni adott ideig, mint ahogy azt már az ültetésnél is leírtuk. Ilyenkor lefektetjük a kutyát, a pórázára olyan közel rálépünk a földre, hogy ne tudjon felállni, majd mi magunk felegyenesedünk. Pár pillanatot kivárunk, és utána dicsérezzük meg. Ha

megértette, hogy tőlünk függetlenül neki nyugton kell maradnia, akkor már a pórázra sem kell majd rátaposni.

Helyben maradás:

Sokszor praktikus lehet, ha kutyánkat ott tudjuk hagyni valahol egy rövidebb időre anélkül, hogy meg kéne kötni őt. Helyben maradást fekvésben gyakoroljunk. Lefektetjük, felegyenesedünk, és óvatosan egyetlen egy lépést ellépünk a kutyától. Valószínűleg, ekkor azonnal fel akar majd állni és utánunk jönni. Ekkor mi rögtön lépünk közbe és ugyanoda, ahol volt óvatos határozottsággal fektessük vissza és mondjuk neki újra a FELSZIK parancsot és tegyük hozzá, hogy MARAD. Próbáljuk meg újra ellépni. Egész addig tegyük mindezt, amíg ott nem marad annak ellenére, hogy mi elléptünk tőle. Csak pár pillanatot várunk tőle távol, azonnal lépünk vissza hozzá, és leguggolva jutalmazzuk, dicsérjük meg. Ezt sem szabad (ahogy semmit sem) alkalmanként 3-4-nél többször gyakorolni. Ahogy kutyánk megértette a MARAD parancs jelentését, léphetünk tőle távolabb, illetve végezhetünk mozgást körülötte. Fontos azonban, hogy amint elmozdult parancsunk ellenére, azonnal lépünk közbe és ugyanabba a testhelyzetbe, ugyanoda tegyük vissza, ahonnan elmozdult.

Kutyaiskola:

A legpraktikusabb felkeresni egy megfelelő kutyaiskolát a környékünkön. De vannak SPECIÁLIS RETRIEVER ISKOLÁK Gödöllőn és Budapesten is. Általában nyaranta többen is rendeznek retrieveres táborokat!

A kutyatartás írott és íratlan szabályai:

Van néhány olyan dolog, melyeket egy kutyatartónak figyelembe kell vennie vagy azért, mert a törvény, vagy valamely rendelet előírja, vagy azért, mert azt követeli az erkölcs és az etika.

Törvények, rendeletek:

Szinte minden város rendelkezik ebtartási rendelettel, melyet be kell tartani. Ez magába foglalja a maximálisan tartható kutyák számát, a szájkosárra kötelezett fajták listáját és még jó pár dolgot. Ezt mindenképp fontos megszerezni és áttanulmányozni, hogy elkerüljük az ezzel kapcsolatban esetlegesen felmerülő problémákat. A kutyák kötelező évi veszettség elleni oltásáról és féregtelenítéséről már írtam. A kutyákat városon kívül (erdőn, mezőn) futtatni csak felügyelettel lehet, biztonságosan visszahívhatónak kell lennie, nem szabad zavarnia a vadon élő állatok nyugalma. Amennyiben a vadakra közvetlen veszélyt jelent, bizonyos körülmények közt hivatásos vadász akár ki is lőheti. Ezért fokozottan ügyeljen rá, hogy kutyája ne járjon ki csavarogni, és ne károsíthassa a vadállományt!

Íratlan szabályok:

Bár ezek közül néhány néhol már helyi rendeletben szabályozva van, a legtöbb városban ez még nem történt meg. Mindezek ellenére úgy gondolom, fontos, hogy ügyeljünk erre a magunk, kutyánk és más emberek biztonsága, egészsége és nyugalma érdekében. Ne futtassa szabadon a városban kutyáját, ahol másokat zavarhat, esetleg autó alá futhat. Nem mindenki tolerálja jól a kutyákat, van, aki fél tőlük, amit úgy gondolom, tiszteletben kell tartani! Kutyája ürülékét szedje össze nylonzacskóba, és dobja szemetesbe, ha a városban, közterületen végezte el dolgát. Ez higiéniai és

esztétikai szempontból egyaránt fontos. Lehetőség szerint ne hagyja, hogy kutyája napközben (ha pl. egyedül van otthon), vagy éjszaka megállás nélkül ugasson. Ha erre valamely szomszéd panaszodik, próbáljon meg tenni az ügy érdekében. Mindnyájunk nyugalma múlik ezen és tapasztalatból tudom, hogy kutyatartóként nem árt jóban lenni a szomszédokkal.

Ha elveszett:

Kutyánkon mindig legyen nyakörv! Erre pedig szereljünk egy apró tokot (állatkereskedésben is kapható), melyben feltüntethetjük elérhetőségeinket. Vagy csináltassunk bilétát a nyakövére. A fülükben látható a tetoválási szám - ami a törzskönyvön is szerepel - a Magyar Ebtenyésztők Egyesületénél be kell jelenteni az eltűnést/megtalálást. Ezen kívül ajánlott chippel is ellátnunk kedvencünket, melyet állatorvosnál lehet kérni, aki a kutya nyakbőre alá helyezi azt. Ára elég változó, kb. 3000-6000 Ft között van. A megelőzéshez ezeken kívül nagyon fontos a biztonságos terület, a jól körbekerített kert, ahonnan nem tud kiszökni, ösztöneit hajtani, illetve a megfelelően nevelés, hogy mindig visszahívható legyen. Amennyiben megtörtént a baj, kutyánk megszökött, elkódogott, vagy akármilyen módon nyoma veszett, azonnal lépni kell. Első lépésben értesítse a Magyar Ebtenyésztők Egyesületét, a tenyésztőt, a helyi menhelyeket, gyepmesteri telepeket akár járja is körbe őket, hátha már ott van kedvence. Ezután kezdje körbejárni a környéket, keresni őt, esetleg azonnal plakátok ragasztását (legyen rajta leírás a kutyáról, esetleg fénykép és mindenképp elérhetőség) is elkezdheti, hogy így felhívja a több ember figyelmét is arra a kutyára. Az Internet nagyon hasznos segédeszköz lehet egy kutya megtalálásában. Sokszor sajnos nagyon sokáig kell egy kutyát keresni és az is előfordulhat, hogy ha mindent megtett, az sem eredményes! Rengeteg veszély fenyeget egy kutyát a szabadban, életveszélyes lehet számára az utcai élet. Ezért is hangsúlyozzuk, hogy a megelőzés, az eltűnés kiküszöbölése a legeslegfontosabb feladat. Nagyjából ennyit szerettünk volna megosztani Önnek, most pedig szeretnénk még egyszer sok sikert kívánni Önnek új kutyájával az oldalán! Mivel egy kutya tartásával kapcsolatos összes információt képtelenség leírni pár oldalon, ezért javasoljuk, hogy lehetőségeihez mérten nézzen utána a legfontosabb dolgoknak. Sok jó szakkönyv kapható már a kutya nevelésével, képzésével, tartásával és egészségével kapcsolatban. Ezek egy jó része könyvtárban is megtalálható. Internetes oldalak sokasága segíteti ugyanezen ismeretek megszerzését, ahogy tapasztaltabb kutyások a kutyafuttatón vagy egy kutyaiskolában is bizonyára szívesen segítenek. Ha van rá módja, használja ki ezeket a lehetőségeket! A RETRIEVEREK című könyv is sok hasznos információt tartalmaz!

Kívánjuk hogy legyen sok örömük a kutyájukban, és minél több hosszú, boldog évet tölthessenek el együtt!!!

Dávid Zsuzsanna
Shining Gold golden retriever kennel
www.shining-gold.hu